PRITARTA
Kauno miesto savivaldybės tarybos
2021 m. birželio 22 d.
sprendimu Nr. T-264

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vaikystė“
direktoriaus 2021 m. birželio 30 d.
įsakymu Nr. V-48

KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VAIKYSTĖ“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Duomenys apie įstaigą

Švietimo teikėjo pavadinimas – Kauno lopšelis-darželis „Vaikystė“
Teisinė forma ir priklausomybė: Kauno miesto savivaldybės biudžetinė įstaiga
Įstaigos kodas: 191633486
Grupė – neformaliojo švietimo mokykla
Tipas – lopšelis-darželis
Pagrindinė veikla: ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas
Adresas: Partizanų g. 42, 49484 Kaunas
Telefonai: 8 – 37 31 10 14; 8 – 37 31 30 86
Elektroninis paštas:info@vaikystes.lt
Interneto svetainė: www.vaikystes.lt

Požiūris į vaiką ir jo ugdymąsi

Kauno lopšelio-darželio „Vaikystė“ (toliau – lopšelis-darželis) ikimokyklinio ugdymo programa skirta vaikams nuo 2 iki (5) 6 metų. Programa atnaujinta vadovaujantis *Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymu* (2011), *Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašu* (2011), kitais teisės aktais, reglamentuojančiais ikimokyklinį ugdymą, *Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu* (2014), *Ikimokyklinio ugdymo metodinėmis rekomendacijomis* (2015), *Priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa* (2014), *Geros mokyklos koncepcija* (2015). Programa atliepia Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą Vaiko gerovės valstybės politikos koncepciją (2003), Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją (1989), Valstybinės švietimo 2013 – 2022 metų strategijos nuostatas, Valstybės pažangos strategiją „Lietuva 2030“.

Lopšelio-darželio ikimokyklinio ugdymo programos metodologija artima socialinio konstruktyvizmo idėjoms, teigiančioms vaiko gebėjimą ir teisę pačiam formuoti save. XXI amžiuje ankstyvojo ugdymo pedagogika patiria reikšmingų pokyčių: vaikas nebėra suprantamas kaip maža (ir vis netobula, todėl vis tobulintina) suaugusiojo kopija, vaikystė suvokiama kaip unikalus žmogaus raidos tarpsnis, kurio negalima nei skubinti, nei stabdyti. Trapaus, priklausomo ir pažeidžiamo vaiko sampratą keičia požiūris į vaiką kaip kompetentingą asmenybę. Ilgametis dalyvavimas Atviros Lietuvos ir Danijos Egmonto Peterseno fondų projekte „Ikimokyklinio ugdymo sistemos demokratizavimas“ taip pat turėjo įtakos lopšelio-darželio vertybinių nuostatų, kultūros, požiūrio į vaiką ir vaikystę, ugdymo turinio sampratos formavimuisi.

Pedagogų pasirengimas

Lopšelyje-darželyje veikia dešimt grupių: dvi lopšelio, šešios ikimokyklinio ir dvi priešmokyklinio ugdymo. Ikimokyklinio ugdymo grupes lanko mišraus amžiaus vaikai.

Lopšelyje-darželyje dirba kompetentingi ikimokyklinio ugdymo mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai, gebantys kurti ikimokyklinio ugdymo turinį, ugdymą organizuoti kaip visuminį, integralų, tęstinį procesą, siejant visas vaikų ugdymo(si) sritis (kompetencijas), nuosekliai plėtojant bendruosius vaikų gebėjimus – kūrybiškumą, kritinį mąstymą (apimantį ir problemų sprendimą), skaitmeninį raštingumą, verslumą, mokėjimą mokytis – bei užtikrinant ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo turinio ir proceso tęstinumą. Įstaigos pedagogai domisi ir įgyja naujų kompetencijų, kaip organizuoti įtraukųjį, į vaikų įvairovę ir skirtingus ugdymosi poreikius orientuotą ugdymą, užtikrinantį kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę ir gerovę.

Atsižvelgiant į įstaigos ikimokyklinio ugdymo programos principus, pedagogai vieningai laikosi nuostatos, kad svarbiausia – užtikrinti aktyvų vaiko dalyvavimą įstaigos gyvenime ir suteikti galimybę dalyvauti, priimant sprendimus, liečiančius jo gyvenimą lopšelyje-darželyje. Remiamasi *Vaiko teisių konvencija,* kad vaiko dalyvavimas ir nuomonės turėjimas/reiškimas yra pripažįstamas kaip jo teisė. Kita svarbi nuostata – vaikas ugdomas ir ugdosi per visą buvimo lopšelyje-darželyje dieną.

Lopšelio-darželio pedagogai savo veikloje taiko projektų metodą. Šio metodo taikymas padeda spręsti praktikoje kylančias problemas, gerinti ugdymo proceso kokybę, nuolat analizuojant ir reflektuojant savo praktinę veiklą. Projektinio darbo forma ir metodai padeda plėtoti demokratinius bendradarbiavimo santykius bendruomenėje ir ugdo profesines pedagogų kompetencijas.

Lopšelis-darželis plėtoja partnerystės ryšius su Kauno pedagogų kvalifikacijos centru, Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakultetu, Vytauto Didžiojo universitetu, Pozityvaus auklėjimo konsultantų asociacija, Viešąja įstaiga „Vaiko labui“, Dainavos mikrorajono mokyklomis ir ikimokyklinėmis įstaigomis.

Lopšelio-darželio pedagoginio proceso savitumas

Demokratiniai pedagogų ir vaikų santykiai. Pedagogų ir vaikų santykiai grindžiami pasitikėjimu ir pagarba. Stengiamasi įžvelgti, kas vaikui svarbu, įsiklausyti į jo žodžius, paskatinti išsakyti savo nuomonę, išgirsti jį. Vaikai turi galimybę daryti įtaką darželio kasdienei veiklai, t.y. jie gali spręsti su jų gyvenimu įstaigoje susijusius klausimus, teikti siūlymus, pageidavimus, į kuriuos atsižvelgiama. Prioritetas teikiamas pačių vaikų iniciatyvai. Vaikai ir pedagogai kartu kuria bendro gyvenimo įstaigoje ir grupėje susitarimus, kurie padeda ugdytis atsakomybę ir tarpusavio supratimą.

Vaikų kultūros pripažinimas. Laikomasi požiūrio, kad vaikiškumas yra vertybė, vaikams netaikomi suaugusiems būdingi elgesio standartai, kuriamos sąlygos vaikų saviraiškai ir vaikiškam elgesiui plėtotis.

Ugdymo individualizavimas. Siekiame pažinti kiekvieną vaiką, individualų jo raidos tempą. Suvokę svarbiausius jo poreikius ir galimybes, numatome individualius ugdymo(si) būdus ir metodus. Skatiname vaiko savarankiškumą tose srityse, kur gebėjimai geriau susiformavę ir teikiame didesnę pagalbą mažiau išlavėjusių gebėjimų ugdymui. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams teikiama švietimo pagalba. Vaikų ugdymosi problemas ir kitus gerovės klausimus padeda spręsti lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisija. Dienos ritmas ir veikla lanksčiai derinami su vaiko poreikiais, tėvų (globėjų) lūkesčiais (pvz., vaikas neprivalo „išgulėti“ visą numatytą pietų miego laiką).

Glaudus bendradarbiavimas su šeima. Nuolat siekiame, kad vaiko tėvai (globėjai) dalyvautų ugdymo(si) procese ir taptų aktyviais bendruomenės nariais. Bendradarbiavimą grindžiame pozityviomis nuostatomis: tarpusavio pasitikėjimu ir konfidencialumu, įsiklausymu į vienas kito poreikius ir interesus, pagarba šeimos vaidmeniui, ugdant vaiką. Nuolat tariamės dėl individualių vaiko ugdymosi poreikių, problemų sprendimo būdų, veiksmingų ugdymo metodų taikymo.

Kryptingas grupių mokytojų ir kitų specialistų bendradarbiavimas. Įstaigoje dirbantys švietimo pagalbos ir kiti specialistai – logopedas, specialusis pedagogas, psichologas, meninio ugdymo mokytojai – lanksčiai integruojasi į ugdymo(si) procesą, talkina grupių mokytojams, nuolat tariasi dėl ugdymo pritaikymo vaikui, jo ugdymosi pažangos.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Visuminio ugdymo
Ikimokykliniame amžiuje sudarome sąlygas skleistis visoms vaiko prigimtinėms galioms: fizinėms, psichinėms ir dvasinėms, neteikiant pirmenybės kuriai nors vienai iš jų. Ugdymo turinys yra vientisas ir neskaidomas, vienodai integruojamos visos vaiko ugdymo(si) sritys.

Individualizavimo
Remiamės samprata, kad visi vaikai yra skirtingi: skiriasi pažinimo bei mokymosi tempas ir būdai, poreikiai, gebėjimai, galimybės, patirtis, asmeninės savybės. Kiekvienas vaikas auga ir tobulėja savo tempu ir ritmu. Žinodami ikimokyklinio amžiaus vaikų raidos ypatumus, įvertinę kiekvieno vaiko poreikius ir išgales, numatome realius vaiko ugdymo(si) tikslus, pritaikome ugdymo turinį. Nuolat stebėdami vaiko daromą pažangą, numatome tolesnę ugdymo(si) perspektyvą.

Demokratiškumo
Vaikui suteikiame pasirinkimo laisvę. Vaikas turi galimybę rinktis veiklą pagal savo poreikius, interesus, galimybes, nuotaiką. Kartu su vaikais kuriami bendro gyvenimo susitarimai, jų laikymasis ugdo atsakomybės jausmą. Skatiname aktyvų vaiko dalyvavimą ugdymosi procese: išklausoma nuomonė, palaikoma iniciatyva, suteikiama erdvė jam pasireikšti, stengiamasi įgyvendinti siūlomas idėjas.

Tęstinumo
Siekiame darnaus vaiko perėjimo nuo ankstyvojo ugdymo šeimoje prie ikimokyklinio ugdymo grupėje, nuosekliai užtikriname ugdymosi tęstinumą priešmokyklinio ugdymo grupėje. Nuolat siekiame palaikyti glaudų šeimos ir įstaigos pedagogų bendradarbiavimą.

III. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Tikslas – atsižvelgiant į pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį, kurti sąlygas, padedančias vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninės, socialinius, pažintinius poreikius.

Uždaviniai
- Padėti atsiskleisti kiekvieno vaiko poreikiams ir gebėjimams, pritaikant ugdymo(si) turinį, procesą, priemones.
- Siekti bendravimo ir socialinių įgūdžių formavimosi, kuriant palankią aplinką žaidimų plėtojimui(si) ir vaikų kultūros raiškai.
- Ugdyti vaiko kalbą kaip pagrindinę bendravimo ir saviraiškos priemonę, mokytis išklausyti kitą, išreikšti save bei savo patirtį.

- Stiprinti vaiko psichinę ir fizinę sveikatą, tenkinti saugumo, aktyvumo ir judėjimo poreikį.
- Padėti vaikui pažinti save ir aplinkinį pasaulį, sukuriant sąlygas įvairiems pažinimo būdams, bendrųjų gebėjimų ugdymuisi.
- Ugdyti vaikų estetinį suvokimą ir meninę raišką, palaikant vaikų spontaniškas, kūrybines idėjas.
- Užtikrinti pozityvų, pasitikėjimu ir pagarba grįstą vaikų, pedagogų ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimą.

IV. UGDYMO TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

Ugdymo turinys orientuotas į visas ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų sritis (kompetencijas). Ugdymo turinys įgyvendinamas per visą vaiko buvimo įstaigoje laiką: jam valgant, ruošiantis ilsėtis, eiti į lauką, bendraujant, dalyvaujant pedagogų organizuotoje ir pačių vaikų spontaniškoje veikloje. Ikimokyklinio ugdymo turinyje pateikiami projektai, kuriais siekiama ugdyti kiekvienos vaiko ugdymosi pasiekimo srities vertybines nuostatas ir gebėjimus, kuriuos vaikas turėtų įgyti iki 5 (6) metų. Visos vaiko ugdymosi pasiekimų sritys yra glaudžiai tarpusavyje siejamos ir integruojamos. Ugdymo turinio projektai grindžiami nuoseklumo ir perimamumo principu, nuo vaikui artimos (šeimos, namų aplinkos, gimtosios vietovės, gamtos) prie tolimesnės aplinkos ir reiškinių. Projekto temos pasirinkimą lemia vaikų siūlymai, mokytojų numatomi ugdymo tikslai, grupės vaikų poreikiai, visuomeninio gyvenimo aktualijos.

Programoje pateikiamas projektinis ugdymo turinio kūrimas užtikrina ugdymo proceso integralumą. Šį ugdymo turinio dėstymo būdą renkamės todėl, kad projektinių veiklų metu sukuriamos sėkmingo mokymosi prielaidos:

- vaikai mokosi veikdami: įsitraukia į veiklas, vysto iniciatyvas, planuoja, laikosi susitarimų, dirba kartu su kitais, svarsto, tyrinėja, vertina ir priima kitoniškumą;
- vaikai įgauna sėkmingo ugdymosi patirčių: gali susieti naują informaciją su savo ankstesne patirtimi, o tai, ko mokomasi, yra svarbu ir reikalinga jo ateičiai;
- vaikai teikia pasiūlymus, gauna patarimų, jie ugdosi jiems tinkamu tempu, vaikai pasitiki vienas kitu,o pedagogas – vaikais.

Projektų metodo elementai (stebėjimas, analizė, refleksija) leidžia labiau pažinti vaiką, t.y. jo gebėjimus, patirtį, asmenines savybes, interesus, patirties kaupimo ir mokymosi būdus. Nuolatinė refleksija ir analizė padeda vertinti vaiko pasiekimus ir numatyti ugdymo(si) perspektyvą. Taikant projektų metodą ugdymo procesas tampa dinamiškesnis ir žaismingesnis, o tai skatina aktyvesnį šeimos dalyvavimą.

Ugdymo(si) procese taikomi ugdymo metodai, kurie užtikrina aktyvų vaiko dalyvavimą, teikia vaikui džiaugsmą, stiprina jo pasitikėjimo savimi jausmą, skatina tyrinėjimą, problemų sprendimą, kritinį mąstymą, kūrybiškumą, leidžia kiekvienam vaikui patirti sėkmę:

- **Žaidimas** – pagrindinis vaiko gyvenimo ir ugdymo(si) metodas, svarbi vaiko kultūros dalis. Žaisdami vaikai atskleidžia savo patirtį, kaupia ją, išgyvena įvairius vaidmenis, išreiškia jausmus ir emocijas, sprendžia problemas, įveikia sunkumus, atrastus veiklos būdus pritaiko naujose situacijose, kuria bendravimo situacijas ir kt.
- **Tyrinėjimas** – vienas iš aplinkos pažinimo ir patirties kaupimo būdų, kurie skatina vaiką aktyviai veikti, mąstyti ir samprotauti apie tai, ką pastebėjo, atrado ar patyrė.
- **Regio Emilia metodo elementai:** kūrybinė, terapinė veikla prie šviesos stalo įrengtose erdvėse, eksperimentavimas su šviesomis ir spalvomis, įvairiomis sensorinėmis priemonėmis, veidrodžiais ir kt.

- **STEAM veiklų organizavimas:** STEAM ugdymas suprantamas kaip integralus, į kompleksišką tikrovės reiškinių pažinimą, pritaikymą ir problemų sprendimą kreipiantis vaikų gebėjimų ugdymas gamtos mokslų, matematikos, meno, technologijų ir inžinerijos srityse. STEAM ugdyme akcentuojamas kūrybiškumas, tyrinėjimu grindžiamas mokymas(is), pedagogo kaip pagalbininko, konsultanto vaidmuo.
- **Pokalbis, diskusija:** vaikai skatinami išreikšti savo nuomonę, požiūrį, klausyti ir girdėti, ką sako kiti, apibūdinti savo ir kitų veiklą, kritiškai mąstyti.
- **Ugdymo(si) aplinkos kūrimas:** aplinka yra ugdymo turinio dalis, padedanti siekti ikimokyklinio ugdymo(si) tikslo. Kuriama taip, kad tenkintų kiekvieno vaiko poreikius, ugdytų jo gebėjimus, skatintų kaupti naują patirtį, išbandyti įvairias veiklos formas ir pažinimo būdus. Siekiama, kad ugdymo(si) aplinka skatintų vaiką aktyviai veikti, tyrinėti, pažinti, pasitikėti savo gebėjimais. Vaikai kuria ir keičia aplinką patys, ją pritaiko savo sumanymams.
- **Edukacinės išvykos:** turtinama vaikų pažintinė, socialinė, kalbinė ir emocinė patirtis.
- **Lauko aplinkos išnaudojimas kaip vaikų sveikatos stiprinimo ir tyrinėjimų erdvė**: futboliukas, trikrepšis, estafetės, varžybos, kūrybiniai žaidimai su gamtine medžiaga, įvairiais daiktais ir kt.
- **Tikslingas informacinių ir komunikacinių technologijų naudojimas:** žaidimai ir edukaciniai užsiėmimai prie interaktyvios lentos, interaktyvių grindų, fotografavimas su fotoaparatais, mobiliais telefonais, planšetėmis, informacijos paieška, nuotolinis bendravimas su kitų įstaigų ar užsienio šalių vaikais ir kt.

Ugdymo turinio projektų schema

Šioje schemoje pavaizduota, kaip ugdymo turinio projektai sudaro ikimokyklinio ugdymo programos turinį. Rodyklės rodo, kad projektai bus įgyvendinami, laikantis nuoseklumo ir perimamumo principų, kai vaiko pažinimas prasideda nuo savęs, artimiausios aplinkos ir eina tolyn bei platyn. Punktyrinės linijos atskleidžia ugdymo turinio integralumą ir galimas projektų plėtojimo sąsajas.

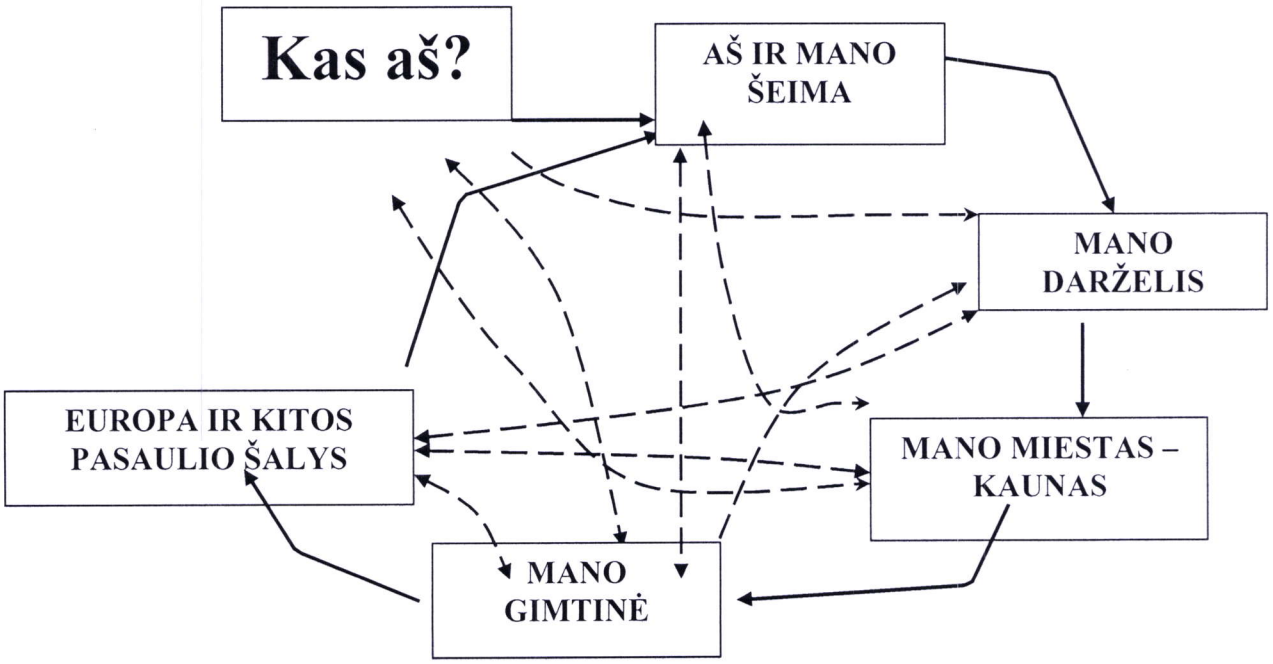

Ugdymo turinį dėstome dviejose lentelės grafose. Pirmoje grafoje išskiriame siektinas vaiko ugdymosi pasiekimų sritis (kompetencijas). Kiekvienoje vaikų ugdymosi pasiekimų srityje numatytos esminės nuostatos ir gebėjimai, kuriuos vaikas pagal savo individualias galimybes, ugdymosi tempą įgyja iki 5 (6) metų. Antroje grafoje pateikiamos veiklos gairės vaikams nuo 2 iki (5) 6 metų amžiaus. Tai galima vaikų veikla, kuri padės įgyti siektinų gebėjimų.

Siektinos vaiko ugdymosi pasiekimų sritys (vertybinės nuostatos ir esminiai gebėjimai)	**2 – (5) 6 metų vaikų veiklos gairės**
Savivoka ir savigarba *Esminė nuostata.* Save vertina teigiamai. *Esminiai gebėjimai:* • supranta savo asmens tapatumą (aš esu, buvau, būsiu), pasako, kad yra berniukas/mergaitė; • priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei; • pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka; • supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais. ***Emocijų suvokimas ir raiška*** *Esminė nuostata.* Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. *Esminiai gebėjimai:* • atpažįsta ir įvardina savo ir kitų emocijas ar jausmus bei jų priežastis, bando į juos atsiliepti • įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais ***Savireguliacija ir savikontrolė*** *Esminė nuostata.* Nusiteikęs	**Projektas „Kaip galime susidraugauti?“** **Projektas svarbus, nes:** • vaikai atpažįsta savo ir kitų emocijas, jausmus, jas komentuoja, kalbasi apie jausmus; • vaikai geranoriškai veikia, taikiai diskutuoja, tariasi, derasi su kitais vaikais dėl žaidimų sumanymų ir veiklos; • komandinių žaidimų, iššūkių metu vaikai patys bando įveikti kliūtis savo veikloje, ieško išeičių, konflikto sprendimo būdų įvairiose situacijose, nepavykus kreipiasi pagalbos į suaugusįjį. **Vaikų susidomėjimą žadinanti intriga**: mokytojas numato, kaip sudomins, intriguos vaikus, kaip pradės su jais dialogą. Pavyzdžiui, vaikams pasiūloma susiskirstyti komandomis ir įveikti iššūkį – pastatyti „draugystės“ šulinį iš siūlomų priemonių (pieštukų, pagaliukų, šiaudelių ir kt.). Siekiama, kad įveikdami iššūkį, vaikai tartųsi, derintų veiksmus, bendradarbiautų. **Vaikų idėjos ir galimas projekto tikslas:** vaikai dalijasi patirtimis, samprotauja, kartu su jais aptariamos projekto galimybės ir numatomas tikslas, kylantis iš vaiko akimis matomos problemos. Pavyzdžiui, vaikai dalijasi savo patirtimi, ar lengva buvo kartu veikti, kaip sekėsi tartis, pasirinkti reikiamas priemones, kaip sekėsi išrinkti kapitoną. Kalbama, jog vaikai mokysis tartis, derintis vienas prie kito, veikti kartu, įveikiant iššūkį, sėkmingai atliekant užduotį. Su vaikais aptariama, kad projekto tikslas galėtų būti, kaip mokytis draugiškumo, kaip kartu įveikti kylančias bendravimo problemas, bendradarbiauti tarpusavyje. **Numatomas projekto planas ir priemonės:** kartu su vaikais sutariama, kokių priemonių gali reikėti: popierius, piešimo priemonės, tvirtinimo detalės, balionai, dėžutės, telefonas, kompiuteris ir kt.). Surenkami vaikų pasiūlymai dėl galimo projekto pavadinimo (pvz., „Kaip susidraugauti?“, „Kaip būti draugu?“ ir kt.), pasiūlymai užrašomi dideliame lape ar ant lentos. Diskutuojama, kaip vyks projektas (diskusija, estafetės, tarpusavio veiksmų derinimas žaidžiant, komandiniai žaidimai, pašto dėžutės įkūrimas ir kt.). **Projektinė vaikų veikla:** • Kalbama apie draugus, draugystę, draugiškumą, jų raiškos būdus (emocijas, veiksmus ir pan.). • Žaidžiami žaidimai koridoriuose, apsilankoma kitose darželio grupėse, kur susipažįstama su naujais draugais. Įkuriama pašto

sutelkti dėmesį, būti kantrus, valdyti emocijų raišką ir elgesį. *Esminiai gebėjimai:* • ilgesnį laiką sutelkia dėmesį klausymui, stebėjimui, veiklai; • įsiaudrinęs geba nusiraminti; • bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus. ***Santykiai su suaugusiais*** *Esminė nuostata.* Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais. *Esminiai gebėjimai:* • pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdieninėje ir neįprastoje aplinkoje; • mokosi iš suaugusių, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi; • žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais. ***Santykiai su bendraamžiais*** *Esminė nuostata.* Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais. *Esminiai gebėjimai:* • supranta, kas yra gerai, kas blogai; • draugauja bent su vienu vaiku arba su visais - supranta kitų norus, dalinasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda; • padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.	dėžutė, kuriose vaikai palieka laiškus, linkėjimus, kvietimus naujiems draugams. • Kartu su mokytoja nustebinami kitų grupių vaikai paskambinant jiems telefonu ar vaizdo skambučiu. • Organizuojama „Diena su lopšelinukais“, kuomet vyresnėliai globoja jaunylius, su jais žaidžia grupėje, lauke. • Žaidžiami lietuvių liaudies žaidimai-rateliai, kuriuose vaikai laikosi susitarimų, dalinasi vaidmenimis, tariasi ir bendradarbiauja. • Su vaikai aptariamos įvairios situacijos, kaip reikėtų elgtis, kilus konfliktinei situacijai tarp grupės draugų, kartu ieškoma būdų kaip reikėtų spręst bendravimo problemas. • Mokomasi nesutarimus spręsti žodžiais, derybomis, mainais ir kitais būdais. • Viena darželio siena tampa „Draugų siena“, ant kurios vaikai gali parašyti savo vardą. • Žaidžiami komandiniai žaidimai, estafetės ar atliekami bandymai, eksperimentai (pvz., „Pastatyk stalą iš popieriaus, kuris išlaikytų 15 knygų“, „Pieštukų šulinys“ ir kt.). • Kuriami bendri kūrybiniai projektai, kuomet vaikai savarankiškai bendradarbiaudami atlieka užduotį, ją pristato draugams. • Kuriami draugystės susitarimai, šūkiai jie iliustruojami ir įkurdinami grupėje. **Tikėtini vaikų pasiekimai:** • veikdami bendradarbiauja geranoriškai, taikiai, derina veiksmus, tariasi; • geba rasti ir taikyti nesutarimo, konflikto sprendimo būdus; • jausmus reiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais, elgesiu atliepia kito jausmus. **Projektas „Meteorologijos ekspertai“** **Projektas svarbus, nes:** • vaikai tyrinėja ir susipažįsta su metų laikų ypatumais, gamtos stichijomis visame pasaulyje; • mokosi ieškoti reikiamos informacijos enciklopedijose, žurnaluose, internete; • vaikai pažįsta negyvąją ir gyvąją gamtą, ją gerbia, saugo ir puoselėja; • vaikai kartu aptaria nesudėtingus stebėjimus, bandymus, samprotauja, siūlo idėjas, ką norėtų tyrinėti, išbandyti, mokosi analizuoti, kelti klausimus. **Vaikų susidomėjimą žadinanti intriga**: mokytojas numato, kaip stiprins vaikų interesą, kaip inspiruos, sudomins, kaip pradės dialogą ir pan. Pavyzdžiui, staiga pasikeitus orui ir pavasarį prisnigus, su vaikais kalbamasi apie metų laikus: keistus gamtos reiškinius, vandens pokyčius upėse ir ežeruose. Kartu pažiūrimas edukacinis filmukas apie gamtos stichijas Lietuvoje ir visame pasaulyje

Problemų sprendimas *Esminė nuostata.* Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniniams sunkumams bei iššūkiams įveikti. *Esminiai gebėjimai:* • atpažįsta ką nors veikiant kilusius sunkumus bei iššūkius, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo; • suvokia savo ir kitų ketinimus; • ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas; pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes. ***Mokėjimas mokytis*** *Esminė nuostata.* Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ko išmoko. *Esminiai gebėjimai:* • mokosi žaisdami, stebėdami kitus vaikus ir suaugusiuosius; • įvaldo kai kurias mokymosi strategijas, kurdami,klausinėdami, ieškodami informacijos; • mokosi spręsti problemas, susitariant, išbandant; • pradeda suprasti mokymosi procesą. ***Kūrybiškumas*** *Esminė nuostata.* Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą. *Esminiai gebėjimai:* • savitai reiškia savo	skirtingais metų laikais. **Vaikų idėjos ir galimas projekto tikslas:** vaikai tarpusavyje dalijasi patirtimis, kartu su vaikais aptariamas koks, vaikų nuomone, galėtų būti projekto tikslas. Pavyzdžiui, vaikai samprotauja: kada būna pūga? Kaip susidaro vaivorykštė? Kodėl vasarą nesninga? Kodėl žiemą iš žemės neišlenda kirminai? Nutariama, kad projekto metu bus siekiama daugiau sužinoti apie metų laikus, jų ypatumus, tyrinėti gamtos stichijas. **Projekto planas ir priemonės:** kartu su vaikais aptariamos pagrindinės projekto vykdymo idėjos, sutariama, kokių priemonių gali prireikti: termometrai, gamtinė medžiaga, žirklės, padidinamieji stiklai, veidrodėliai, dažai, mėgintuvėliai ir kt. Kartu išrenkamas ir užrašomas projekto pavadinimas (pvz., „Ką slepia gamta?“, „Meteorologų paslaptys“ ir kt.). Susitariama, kas bus stebima, veikiama, kokios vaikų idėjos ir pasiūlymai bus įgyvendinami (pvz., kuriamas gyvosios gamtos kampelis „Sliekynas“, „Vabalų viešbutis“, orų sinoptikų stotelė, kokie eksperimentai bus atliekami ir kt.). **Projektinė vaikų veikla:** • Stebima kintanti aplinka, žodžiais, ženklais fiksuojami kasdieniai orai, sudarinėjama orų stebėjimo lentelė, atpažįstami ir įvardinami skirtingi orų požymiai. • Įkuriama orų sinoptikų stotelė, kurioje panaudojant įvairias priemones vaikai gali stebėti ir tyrinėti orų permainas ir ypatumus (termometrai, hidrometrai, dėžutės, stiklinės, liniuotės, mėgintuvėliai, pipetės, padidinamieji stiklai). • Veikiant natūralioje gamtinėje aplinkoje, peržiūrint vaizdo įrašus, aptariami skirtingų orų, gamtos stichijų ypatumai: audra, kruša, pūga, žaibas, griaustinis, lietus, sniegas, saulėta, vėjuota. Jie atkuriami eksperimentuojant ir atliekant bandymus. • Žaidžiamas kūrybinis žaidimas „Televizijos orų studija“, kurioje vaikai pristatinėja kasdienius orus (piešiniais, ženklais, imituoja kūno judesiais, garsais), laidą vaikai filmuoja ar fotografuoja. • Žiūrimi edukaciniai filmai apie įvairias gamtos stichijas, virtualiai stebimi kintantys orai visame pasaulyje per išmaniąsias technologijas, aptariamos, fiksuojamos vaikų įžvalgos. • Kuriami meniniai darbeliai (liejant spalvas, piešiant pirštais, lipdant, klijuojant ir kt.) su vaikų komentarais, iliustruojančiais jų turimą patirtį apie orus. • Klausomasi pasakų, dainų, menamos mįslės, kuriamos istorijos, iš kur atsiranda tam tikri orai, kodėl vienus orus pakeičia kiti ir iš jų sukuriama elektroninė knyga bendradarbiaujant su grupės vaikais ir jų tėvais (pvz., „Book creator“, „Story jumper“ programėlės). • Rengiamos ekspedicijos, žygiai į gamtą (parką, mišką). Tyrinėjama supanti gamtinė aplinką naudojantis įvairiomis priemonėmis (padidinimo stiklais, mikroskopais, matuokliais, enciklopedijomis, internetu ir kt.). • Žaidžiami gamtinės medžiagos matavimo, svėrimo, lyginimo,

sumanymus įvairioje veikloje; • ieško nežinomos informacijos; • siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina. ***Tyrinėjimas*** *Esminė nuostata.* Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja. *Esminiai gebėjimai:* • aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką; • įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą ir bandymą); mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė. ***Iniciatyvumas ir atkaklumas*** *Esminė nuostata.* Domisi tuo, kas nauja, palankiai nusiteikęs naujoms veikloms. *Esminiai gebėjimai:* • savo iniciatyva pagal savo pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia, ją plėtoja, po tam tikro laiko tarpo veiklą pratęsia; • kreipiasi į suaugusįjį pagalbos, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais. ***Aplinkos pažinimas*** *Esminė nuostata.* Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. *Esminiai gebėjimai:* • įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius;	skaičiavimo, rūšiavimo žaidimai, naudojant jų išorės ir sensorines ypatybes apibūdinančias sąvokas. • Žaidžiami programavimo, kodavimo žaidimai metų laikų temomis, panaudojant robotą-bitutę „BEE-BOT“ ir kitas išmaniąsias technologijas. • Žaidžiami samprotavimo žaidimai, kurių metu vaikai kelia probleminius klausimus ir į juos kūrybiškai atsakinėja „Kur paukščiai išskrenda žiemą? Kodėl vabaliukai išlenda atšilus orams? Kur dingsta sniegas? Ar gyvūnai miega žiemos miegu? Iš kur atsiranda vaivorykštė? ir pan. • Diskutuojama, bendradarbiaujama, dalijamasi sukaupta patirtimi su draugais ir įkuriamas „Sliekynas“, „Vabzdžių viešbutis“, atliekami jų stebėjimai, tyrinėjimai. • Panaudojant išmaniąsias technologijas virtualiai stebima gyvoji gamta ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. • Įsikūnijama į paukščio, vabzdžio ar gyvūno vaidmenį (eina kaip gandras, zyzia kaip bitė, šoka kaip varlė, gagena kaip žąsis ir kt.) ir inscenizuojama pasirinkta pasaka. • Žaidžiami kūrybiniai žaidimai apie gamtą (pvz., „Šarados“), kurių metu įsisavinamos naujos sąvokos bei įtvirtinamos senosios. • Apžvelgiamos realios, virtualios knygelės, apie gyvąją gamtą, naudojant išmaniąsias technologijas (pvz., „QR skaitytuvo“ programėlė). • Klausomasi gamtos garsų, jie tyrinėjami, atpažįstami ir pritaikomi tam tikram metų laikui: jūros ošimas, sugrįžtančių paukščių čiulbėjimas, lapų šnarėjimas, lietaus garsai, sniego girgždėjimas. **Tikėtini vaikų pasiekimai:** • atpažįsta skirtingus metų laikų požymius, įvairias gamtos stichijas ir nusako oro sąlygas; • tyrinėja, analizuoja, kaip keitėsi oro temperatūra, gamtos reiškiniai, panaudoja tyrinėjimams skirtas priemones; • drąsiai kelia klausimus ir ieško atsakymų; • geba įgyta patirtį pritaikyti kasdieninėje veikloje: stebėdami orų prognozę geba pasirinkti lauko aprangą; • tyrinėjimams tikslingai naudojasi išmaniosiomis technologijomis. **Projektas „Kas būtų, jeigu oras prabiltų?“** **Projektas svarbus, nes:** • susipažįsta su žmogaus kvėpavimo sistema, su oro svarba gyvybinėms funkcijoms; • vaikai įgiję daugiau žinių ir patirties ugdosi kritinį mąstymą, asmeninę atsakomybę už švaraus oro išsaugojimą; • palankiai vertina, suvokia ir išbando švaraus oro išsaugojimo būdus; • išmoksta saugaus elgesio su sveikatai pavojingomis įkvėpiamomis medžiagomis;

• apibūdina save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus; • domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis. ***Kiekio supratimas ir skaičiavimas*** *Esminė nuostata.* Nusiteikęs pasaulio pažinimui naudoti skaičius ir skaičiavimus. *Esminiai gebėjimai:* • daiktų (realių ar pavaizduotų) kiekį apibūdina skaičiumi, susieja skaičių su atitinkamu jo simboliu; • sudaro, palygina daiktų grupes pagal kiekį; apibūdina daikto vietą tam tikroje daiktų eilėje; sudaro, pratęsia įvairias sekas, randa praleistus jų narius. ***Forma, erdvė, matavimai*** *Esminė nuostata.* Nusiteikęs tyrinėti aplinkos daiktus, jų ryšius ir santykius. *Esminiai gebėjimai:* • skiria daiktų spalvą ir formą, dydį, dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje; • sieja daiktus su jų vaizdais nuotraukose, piešiniuose; • pastebi laiko tėkmės požymius; • tapatina, grupuoja, klasifikuoja daiktus; • supranta ir vartoja žodžius, kuriais	• susipažįsta su kvėpavimo technikomis ir jas taiko gerai emocinei savijautai palaikyti; • skiria įvairius kvapus, apibūdina jų savybes, savo pojūčius uodžiant. **Vaikų susidomėjimą žadinanti intriga**: mokytojas numato, kaip žadins arba stiprins vaikų interesą, kaip inspiruos, sudomins, intriguos, kaip pradės dialogą ir pan. Pavyzdžiui, su vaikais atliekamas eksperimentas: keletui dienų paliekami balti audiniai skirtingos taršos vietose – vienas šalia judrios gatvės, kitas parke. Po keleto dienų audiniai palyginami, su vaikais aptariami skirtumai, numanomos priežastys. **Vaikų idėjos ir galimas projekto tikslas:** vaikai samprotauja, fantazuoja apie švarų ar užterštą orą, kaip žmonės gali spręsti ekologines oro taršos problemas, kaip mes visi galime padėti tas problemas spręsti. Pavyzdžiui, šeimoms pasiūloma sudalyvauti akcijoje „Pasivaikščiokim šalia gatvės“. Kitą dieną vaikai dalinasi vieni su kitais patirtimis, pastebėjimais, savijauta. Iš vaiko pozicijų numatomas projekto – išmokti išsaugoti švarų orą. **Projekto planas ir priemonės:** kartu su vaikais aptariamos idėjos koks galėtų būti projekto planas. Sugalvojamas galimas projekto pavadinimas, užrašomi pasiūlymai. Pavyzdžiui, „Valykime orą kartu“, „Kuo aš kvėpuoju?“, „Kodėl lauke tenka vaikščiot su kauke?“ ir pan. Aptariama, kaip vyks projektas: žaidžiami kvėpavimo žaidimai, organizuojamos saugaus įkvėpimo pratybos, tyrinėjama žmogaus kvėpavimo sistema ir kt. Su vaikais kalbama, kokių priemonių reikės: įvairaus formato popieriaus, piešimo priemonių, kartoninių dėžučių, sėklų, žemių ir kt. **Projektinė vaikų veikla:** • Tyrinėjama žmogaus kvėpavimo sistema enciklopedijose, internetiniuose šaltiniuose, eksperimentuojant su savo kvėpavimu, taikant kvėpavimo technikas. • Žiūrimi edukaciniai filmai, skaitomi literatūros kūriniai apie oro taršos priežastis, pasekmes. Rengiamas vaikų diskusijų forumas, skatinant dalintis įgyta patirtimi, žiniomis, ieškoti galimybių išvengti oro taršos problemų. • Žaidžiamas kūrybinis žaidimas „Vaikiškų ekologiškų transporto priemonių paroda“. Gaminami reklaminiai plakatai, bilietai, priemonės žymimos žodžiais, numeruojamos. Konstruojami ekoautomobiliai iš antrinių žaliavų. • Organizuojama šeimų akcija „Diena be automobilio”. Kuriami skelbimai, kvietimai dalyvauti akcijoje. Vaikai pakviečiami dalintis patirtimis, įspūdžiais, atradimais akcijai pasibaigus. • Rengiamos ekskursijos ekologiškomis transporto priemonėmis (traukiniu, troleibusu, elektra varomu autobusu) į gamtą, žymias Kauno vietas. • Žaidžiami kvėpavimo žaidimai, pūtimo estafetės su balionais, plunksnomis, popieriniais laiveliais. Konstruojami labirintai, juose skirtingais būdais pučiamas teniso kamuoliukas (per šiaudelį, popierinius ritinius) ir kiti vaikų parinkti daiktai, rengiamos ištrūkimo iš labirinto varžybos matuojant laiką.

apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, talpa, tūris, laikas, daiktų panašumai ir skirtumai; • suvokia daiktų tarpusavio ryšius, santykius, padėtį vienas kito atžvilgiu. ***Sakytinė kalba*** *Esminė nuostata.* Nusiteikęs išklausyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį kalba. *Esminiai gebėjimai:* • klausosi ir supranta kitų kalbėjimą; • kalba su suaugusiaisiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreikšdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis; • intuityviai junta kalbos grožį. ***Rašytinė kalba*** *Esminė nuostata.* Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu. *Esminiai gebėjimai:* • atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius; • pradeda skaitinėti. ***Fizinis aktyvumas*** *Esminė nuostata.* Noriai, džiaugsmingai juda. *Esminiai gebėjimai:* • koordinuotai, išlaiko pusiausvyrą, eidamas, bėgdamas, šliauždamas, ropodamas, lipdamas, šokinėdamas; • spontaniškai ir tikslingai, atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei	• Kalbamasi apie augmenijos įtaką oro švarinimui. Tyrinėjami darželio aplinkoje augantys medžiai, jie numeruojami, žymimi lentelėmis su vaikų parašytais pavadinimais. Braižomi medžių išsidėliojimo teritorijoje planai. Įkuriamos žaliosios pavėsinės vaikų poilsiui, žaidimams. • Sodinami, auginami augalai įrengtose lysvėse, rašomi augalų pavadinimai lentelėse, stebimas jų augimas, priežiūra. • Žaidžiami loginiai žaidimai „Ar tai susiję su oru?“, vaikai skatinami drąsiai, netradiciškai samprotauti, argumentuoti savo idėjas. • Organizuojamos saugaus įkvėpimo pratybos. Vaikai tyrinėja ženklus, įspėjančius apie toksišką kvapą, mokosi saugaus įkvėpimo taisyklių. • Rengiama „Aromaterapijos popietė“. Vaikai dalinasi iš namų atsineštais natūraliais kvapais, juos tyrinėja, apibūdina pojūčius (ramina, tonizuoja, atpalaiduoja, kelia šleikštulį), įvardina kam priklauso, žaidžia spėjimo žaidimus „Užuosk ir įvardink“, „Kvapų sekliai“. • Organizuojama diena emocijų valdymui „Kvėpavimo pratimai – paleisk emociją“. Vaikai tyrinėja kvėpavimo galimybes, bendradarbiaudami išbando kvėpavimo technikas, dalinasi patirtimis ir įspūdžiais. **Tikėtini vaikų pasiekimai:** • suvokia ir pasakoja apie žmogaus kvėpavimą, kodėl svarbus švarus oras, gamta; • pasakoja apie užterštą orą ir daromą žalą gamtai, žmogaus sveikatai; • pasidalina asmenine patirtimi, kaip vaikai gali prisidėti prie švaraus oro išsaugojimo; • sužino apie žmogaus sveikatai pavojingas medžiagas; • mokosi apibūdinti kvapo savybes, savo pojūčius uostant įvairius kvapus. **Projektas „Kuo ypatinga mano diena darželyje?“** **Projektas svarbus, nes:** • dalindamiesi patirtimis su kitais vaikais apie kasdienius įvykius stiprinasi viešojo kalbėjimo gebėjimus, savigarbą, pasitikėjimą savimi; • klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, mokosi išreikti savo patirtį, mintis, išgyvenimus; • kurdami, žaisdami plečia savo žodyną, domisi rašymu, įvairiomis jo priemonėmis; • susipažįsta su įvairias bendravimo modeliais konkrečiose situacijose (kaip rašyti laišką, bendrauti telefonu). **Vaikų susidomėjimą žadinanti intriga**: mokytojas numato, kaip žadins vaikų susidomėjimą, kaip inspiruos, pradės dialogą. Pavyzdžiui, į grupę užsuka neįprastas svečias – terapinis šuniukas, lydimas specialisto, kuris padės sukurti emociškai palankią aplinką,

išlavėjusi smulkioji motorika. ***Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai*** *Esminė nuostata.* Noriai įvaldo sveikam kasdieniniam gyvenimui reikalingus įgūdžius. *Esminiai gebėjimai:* • savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus- apsirengia ir nusirengia, naudojasi tualetu; • prižiūri savo išorę- prausiasi, šukuojasi; • saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje. ***Estetinis suvokimas*** *Esminė nuostata.* Domisi, gėrisi, grožisi aplinka, meno kūriniais, menine veikla. *Esminiai gebėjimai:* • jaučia, suvokia ir apibūdina elementarius muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno ypatumus; • grožisi meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba; • žavisi aplinkos grožiu, dalijasi išgyvenimais, įspūdžiais, pastebėjimais, vertinimais. ***Meninė raiška*** *Esminė nuostata.* Jaučiameninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje. *Esminiai gebėjimai:* • spontaniškai ir savitai reiškia įspūdžius,	pristatyti šuniukus kaip socialius, protingus gyvūnus ir visi kartu įdomiai praleis laiką gyvūnų draugijoje. **Vaikų idėjos ir galimas projekto tikslas:** vaikai skatinami pasidalinti patirtimis, išgyvenimais apie laisvalaikį, praleidžiamą su tėvais, draugais ir kt. Mokytojas padeda išskirti, atpažinti tas problemas, kurios vaikams yra suprantamos ir aiškios. Pavyzdžiui, aptariama, kokie jų įsimintini savaitgalio įvykiai, kas juos nudžiugino, gal nuliūdino, kokie jausmai juos aplankė. Paklausiama, galbūt jie žino, kokie yra būdai tiems įvykiams užfiksuoti. Išklausius vaikų pasakojimų, sutariamas projekto tikslas – fiksuojant įsimintinus dienos įvykius, sukurti bendrą grupės elektroninę knygą. **Projekto planas ir priemonės:** sugalvojamas galimas projekto pavadinimas (pvz., „Mano ypatingos dienos“, „Mano įsimintina diena darželyje“ ir kt.). Aptariama, kur bus užrašyti pasiūlymai, apgalvojamos priemonės: planšetė, kompiuteris, fotoaparatas, didelio formato lapai, piešimo priemonės, įvairios dekoravimo priemonės. Tariamasi, kaip vyks projektas: kuriama elektroninė grupės knyga, „Geros dienos“ ketureilis ir pan. **Projektinė vaikų veikla:** • Surenkami vaikų pasakojimai apie darželyje patiriamus įspūdžius, jiems patikusias veiklas, bendrus žaidimus, išvykas. Kasdieniai vaikų pasakojimai iliustruojami, fiksuojami vaizdu (fotoaparatu, planšete ar kt.) ir kartu su vaikais parengiama virtuali knyga „Kuo ypatinga mano diena darželyje?“ (pvz. naudojantis „Book creator“, „Story jumper“ programėlėmis). • Žaisdami su „Emocijų kaladėle“ vaikai išreiškia savo nuotaiką, emociją žodžiais, sutartais ženklais, kūno kalba, balso intonacijomis. • Sugalvojama kuo daugiau gražių žodžių, kuriuos galima pasakyti vieni kitiems. Žodžius vaikai rašo, kopijuoja, dėlioja iš smulkių detalių. Juos panaudojant sukuriamas bendras grupės „Geros dienos“ ketureilis. • Kuriamos uždaros erdvės atsipalaidavimui, kuriose vaikai gali netrukdomai išreikšti save, susikaupusias emocijas veikdami su relaksacinėmis priemonėmis (kinetiniu smėliu, šviesos stalu, gamtine medžiaga, muzikos instrumentais). • Grupėje įkuriamas stendas, kuriame vaikai kasdieną fiksuoja savo nuotaiką: vaizduoja simboliu, rašo žodį. • Pokalbių, diskusijų, žaidimų (pvz., „Gaudyk komplimentą!“) metu vaikai skatinami pastebėti ir įvardinti net ir menkiausią savo ar draugo sėkmę. • Kasdienėse veiklose, kilus bendravimo sunkumams, vaikai drąsinami savarankiškai taikyti įvairius jų sprendimo būdus: tartis, derėtis, ieškoti kompromisų, taikyti skaičiuotes. Nepavykus skatinama drąsiai kreiptis į suaugusįjį ar kitus vaikus pagalbos. • Surengiamas grupės koncertas, inicijuojama kelių grupių šventė, bendras projektas, kuriuose vaikai išbandys skirtingus vaidmenis (vedančiojo, kasininko, režisieriaus), atskleis savo gebėjimus deklamuodami, muzikuodami, pasakodami, vaidindami. • Kartu su mokytoja nustebinami darželio nelankantys draugai

išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.	paskambinant telefonu ar vaizdo skambučiu, siunčiant vaikų parašytus, iliustruotus laiškus. **Tikėtini vaikų pasiekimai:** • vaikai išreiškia savo įspūdžius, mintis, išgyvenimus, nuomonę apie dieną darželyje: pasakoja, kuria, iliustruoja; • mokosi bendravimo grupėje susitarimų: išklausyti, nepertraukti kalbančiojo; • išbando ir išmoksta naujų bendravimo gyvenimiškose situacijose modelių; • drąsiau bendrauja, kalba grupės draugams, reiškia savo mintis viešai. **Projektas „Daiktai vakar, šiandien ir rytoj..."** **Projektas svarbus, nes:** • vaikai neįprastai naudoja įvairius daiktus, medžiagas, juos keičia, pertvarko savitai; • geba suvokti ryšį tarp to, kaip daiktas padarytas ir jo paskirties; • domisi kokie daiktai buvo naudojami seniau, kaip jie pasikeitė; • pasakoja apie savo kūrybinį procesą; • patiria pažinimo džiaugsmą, aiškindamiesi daiktų, žaislų konstrukcijos ypatumus, jų panaudojimo galimybes. **Vaikų susidomėjimą žadinanti intriga**: mokytojas numato, kaip žadins vaikų smalsumą, kaip stiprins vaikų interesą, kaip pradės dialogą. Pavyzdžiui, į grupę atnešami skirtingi telefonai – senovinis laidinis telefonas, mygtukinis telefonas, išmanusis telefonas. Vaikams pasiūloma juos apžiūrėti, patyrinėti kuo jie skiriasi (forma, išvaizda, dydžiu). Internete parodomas edukacinis vaizdo įrašas kaip telefonai atrodė gerokai seniau. **Vaikų idėjos ir galimas projekto tikslas:** skatinamas vaikų pasidalijimas patirtimis, samprotavimais, kokios galėtų būti projekto veiklos, koks galėtų būti projekto tikslas. Pavyzdžiui, su vaikais aptariama, kokius telefonų skirtumus jie įžvelgė, kas jiems paliko įspūdį, paklausiama, gal yra tekę matyti dar kitokių telefonų. Išklausomi vaikų pasakojimai, patirtys, pasiūlymai ir kartu numatomas projekto tikslas – bandyti keisti senus ir kurti naujus daiktus. **Projekto planas ir priemonės:** kartu su vaikais aptariamos veiklos idėjos ir sukuriamas projekto planas. Ant didelio lapo užrašomi vaikų pasiūlymai dėl projekto pavadinimo: „Ką slepia seni daiktai?", „Kaip daiktus prikelti antram gyvenimui?" Kartu su vaikais ieškoma daiktų, kuriuos galėtume pakeisti arba atnaujinti darželio aplinkoje (kėdės, kibirėliai, spintelės, kelmai, muzikos instrumentai). Aptariamos projektui reikalingos priemonės: piešimo priemonės, klijai (lipalas, karšti klijai), žirklės, įvairios medžiaginės juostelės, gamtinė medžiaga bei įvairios dekoravimo priemonės (blizgučiai, akutės ir kt.). **Projektinė vaikų veikla:**

	• Tyrinėjami artimoje aplinkoje esantys daiktai, žaislai, kalbamasi apie jų paskirtį, fantazuojama kaip netradiciškai panaudoti turimus daiktus. • Numatomos išvykos-ekskursijos į etnografinį ir technikos muziejus. Aptariama daiktų įvairovė, skirtumai, ypatumai. • Sugalvojami žaidimai, veiklos (vaidinti, kurti, pasakoti, improvizuoti, aktyviai judėti) su atsineštais iš namų daiktais, žaislais bei pabandoma juos pritaikyti kitoms, nenumatytoms, netradicinėms funkcijoms, galimybėms. • Išardomi ir iš naujo perkonstruojami seni daiktai, žaislai, prietaisai, aiškinamasi jų veikimo mechanizmai. • Kuriamos darželyje rastų daiktų atsiradimo istorijos, fantazuojama apie jų pavadinimus, naudojimo paskirtį. • Vaikams bendradarbiaujant kuriamos erdvės, statiniai kūrybinėms veikloms, panaudojant įvairias netradicines medžiagas, priemones, daiktus. • Kuriami pasakojimai apie realius ar fantastinius daiktus, jų istorijas. Vaikams pasiūloma sukurti albumą ar elektroninę knygą „Daiktų Keistuolių istorijos“ (pvz., naudojantis „Book creator“, „Story jumper“ programėlėmis). • Lauke žaidžiamas radybų žaidimas, kuomet vaikai aplinkoje ieško neįprastų, „nuobodžių“ daiktų, kuriuos atnaujina, papildo naujomis detalėmis (pvz., senam kibirui nupiešia veidą). • Įrengiamos kūrybines dirbtuvės žaislų, žaidimo priemonių kūrimui iš buitinių atliekų. Rengiamos žaidimų, vaidybos, sporto rungčių dienos panaudojant sukurtas priemones „Prikelkime daiktus antram gyvenimui!”. **Tikėtini vaikų pasiekimai:** • pastebi daiktų grožį, išskirtinumą, savitumą, jį apibūdina; • kuria ir veikia laisvai, kūrybiškai, savitai; • kurdami mėgaujasi procesu, jaučia meninės raiškos džiaugsmą ir išgyvena pažinimo jausmą; • pasakoja, fantazuoja ką sukūrė, įžvelgė kūrybinio proceso metu.

Ugdymo aplinka ir priemonės

Ugdymo(si) aplinka yra neatsiejama ugdymosi turinio dalis, padedanti siekti ikimokyklinio ugdymo programos tikslo. Kuriama aplinka sudaro sąlygas skleistis kiekvieno vaiko kritiniam ir kūrybiniam mąstymui, kūrybiškumui, vaikai skatinami patirti kūrybos džiaugsmą, spręsti problemas, reikšti savo nuomonę. Aplinkoje yra pakankamai įvairių ugdomųjų priemonių (taip pat ir specialiųjų ugdymosi priemonių), skatinančių aktyvią vaiko veiklą, jo smalsumą, vaizduotę. Ugdymo aplinkoje yra įrangos ir ugdymo(si) priemonių, pritaikytų ir berniukams, ir mergaitėms. Vaikams žaisti, bendrauti sudaromos sąlygos ir už grupės ribų, tam panaudojamos ir kitos lopšelio-darželio patalpos bei jose esančios priemonės (magnetinės lentos, rašymui ir piešimui skirtos erdvės, edukacinės vidaus ir lauko sienelės, judėjimui skirtos priemonės. Vaikai susipažįsta tarpusavyje, kuria bendrus žaidimus, mokosi orientuotis darželio aplinkoje.

Siekiant užtikrinti kiekvieno vaiko gerą savijautą ir kokybišką ugdymą(si), didelį dėmesį kreipiame vaikų emociniam saugumui. Įgyvendinant socialinio-emocinio ugdymo programas „Dramblys“ ir „Kimochis“ yra kuriama palanki aplinka vaiko emocinei sveikatai palaikyti. Šių programų turinys

padeda vaikams pažinti savo jausmus, įgyti pasitikėjimo savimi ir išmokti spręsti keblias socialines – emocines situacijas, atliepti vaiko savastį, pažadinti jo kūrybines galias, kurti atvirą dialogą, gebėjimus bendrauti ir bendradarbiauti, formuoti vaikų klausymosi kultūrą (suaugusiųjų gilinimąsi į vaiko pasaulio matymą ir jo poreikių raišką).

Grupių baldai, įranga ir ugdymo priemonės, grupių erdvės, kitos patalpos, žaidimų aikštelės yra saugios, vaikams patrauklios, estetiškos. Vidaus patalpos yra ergonomiškos, tinkamai apšviestos, vėdinamos, jose palaikoma tinkama temperatūra.

Kasdieninių gyvenimo įgūdžių ugdymuisi naudojamos priemonės stalo serviravimui, aplinkos puošimui, higienai užtikrinti. Žinias ir patirtį apie sveiką gyvenseną vaikai įgyja nuolat veikdami: gamina įvairius patiekalus, susipažįsta su maisto produktais. Šiam procesui vykdyti įsigyjami daiktai, medžiagos, įrankiai, buitinė technika ir įrengimai, knygos, plakatai, audio, video įrašai. Žmogaus kūno tyrinėjimui naudojami muliažai, plakatai, didaktiniai ir stalo žaidimai, konstruktoriai.

Judėjimo poreikį tenkinti padeda įrengimai, esantys grupių aplinkoje ir lauke (kompleksai su skersiniais, virvėmis, gimnastikos žiedais, kopėtėlėmis, čiuožyklomis, sūpynėmis, nameliai su kopėtėlėmis ir čiuožimo kalneliais, sveikatingumo takeliai iš įvairių faktūrų medžiagų (akmenukų, pjuvenų, medžio ritinėlių, augalų labirintų ir kt.), krepšinio, futbolo, judrių žaidimų aikštelės. Lauko aplinkoje ir vidaus patalpose (grupėse, salėje) naudojamos sporto priemonės: kamuoliai, virvutės, batutai, paspirtukai, triratukai, dviračiai, šokdynės, rogutės, trikrepšiai, futboliuko vartai. Vidaus ir lauko priemonių laikymui naudojamos plastikinės ar medinės dėžės, konteineriai.

Bendravimo situacijų kūrimui, problemų sprendimui naudojami įvairūs kūrybiniai, stalo, konstrukciniai žaidimai, atributika siužetiniams žaidimams. Kuriamos uždaros erdvės: nameliai, palapinės, širmos, kurios užtikrina saugų judėjimą, padeda atsiriboti nuo kitų, kai vaikui to norisi. Siekiant patalpų funkcionalumo, grupėse įrengiamos edukacinės pertvaros, dalinančios erdvę į dvi dalis.

Kuriamos erdvės tyrinėjimams ir eksperimentams. Naudojamos priemonės, skatinančios vaikų savaiminę veiklą, iniciatyvas, norą pažinti, atrasti. Tai „šviesos“, „smėlio“ stalai, dėžės, įvairios lempos, šviestuvai, prožektoriai, padidinimo stiklai, akiniai, lupos, svarstyklės, matavimo prietaisai, garso išgavimo priemonės, cilindrai, pašto dėžutės, šviesos projektoriai, įvairios sensorinės priemonės. Vaikų veiklai pasitelkiamos įvairios techninės priemonės: muzikiniai centrai, telefono, kasos aparatai, mikroskopai, spausdinimo mašinėlės.

Naudojamos informacinės technologijos: kompiuteriai, interaktyvi Smart lenta, vaizdo kameros, fotoaparatai, planšetiniai kompiuteriai, išmanios grindys, robotai-bitutės „BEE-BOT“. Vaikai patys ar su kitų pagalba tyrinėja, atranda įvairias technologijų panaudojimo galimybes, ugdosi matematinius gebėjimus – grupuoti, lyginti, apibendrinti, klasifikuoti. Grupėse įdiegtas interneto ryšys , kurio pagalba vaikai gali ieškoti informacijos, pažinti pasaulį, žaisti žaidimus.

Komunikacinei veiklai pasitelkiamos informacinės priemonės: bibliotekėlės (pasakų, spalvinimo, užduotėlių knygos, vaikiškos enciklopedijos ir kt.), spaudiniai (plakatai, stalo, konstrukciniai žaidimai), skaitmeninės priemonės (paruoštukai, įrašai, kompiuteriai ir kompiuterinės programos, kompiuteriniai žaidimai, ugdomieji, animaciniai filmai), meninės raiškos priemonės (antrinės žaliavos, dailės priemonės, knygos, paveikslai), organizuojamos edukacinės programėlės.

Vaikų meninei, kūrybinei veiklai kuriama saviraišką žadinanti aplinka. Naujos patirties vaikai įgyja lankydami parodas, teatrus, renginius, susitikdami su meno žmonėmis, stebėdami meninių kolektyvų pasirodymus. Vaikų meninei raiškai naudojamos įvairios faktūros medžiagos, dailės

priemonės, muzikiniai instrumentai, garso ir vaizdo įrašai, teatro priemonės, atributika, dekoracijos erdvių įsirengimui. Priemonėms sudėti naudojamos spalvingos, estetiškos žaislų lentynos, dėžės, krepšiai.

V. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Vaiko pasiekimų vertinimas – tai nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymosi ypatumus ir daromą pažangą kaupimas, interpretavimas ir apibendrinimas. Vaiko pasiekimai ir pažanga stebimi ir fiksuojami pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą, kuriame išdėstyta aštuoniolika vaiko ugdymosi pasiekimų sričių su esminėmis nuostatomis ir gebėjimais, kuriuos vaikas įgyja iki 5 (6) metų.

Vertindami vaiko ugdymo(si) pasiekimus siekiame:

- pažinti vaiką ir jo individualybę;
- išsiaiškinti kiekvieno vaiko poreikius ir galimybes;
- nustatyti pasiekimų lygį ir daromą pažangą;
- padėti vaikui pačiam susivokti, kas jam sekasi gerai ir kur reikia pagalbos;
- informuoti tėvus ir siekti bendradarbiavimo;
- pamatyti ir įvertinti savo darbo veiksmingumą.

Pagrindiniai vaiko pasiekimų vertintojai yra grupių mokytojos. Vaiko pasiekimų vertinime dalyvauja tėvai (globėjai) ir patys vaikai. Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų pasiekimų vertinime dalyvauja lopšelio-darželio švietimo pagalbos specialistai. Jie teikia rekomendacijas grupių mokytojams, tėvams (globėjams) apie vaiko ugdymosi galimybes, perspektyvas, aptaria pagalbos teikimo būdus. Pedagoginei psichologinei tarnybai rekomendavus, sudaromas individualus planas vaikams, kuriems ugdymo turinys pritaikomas.

Pirminis vaiko pažinimas prasideda nuo pokalbių su tėvais (globėjais) apie vaiką. Vaikui pradėjus lankyti įstaigą, išsiaiškinami tėvų (globėjų) lūkesčiai, surenkama jų nuomonė apie vaiko gebėjimus, individualius ypatumus. Pedagogai vertina vaiko gebėjimus pagal visas ugdymo sritis, nustato vaiko pasiekimų žingsnelius ir silpniau išreikštus gebėjimus.

Informacija apie kiekvieno vaiko pasiekimus ir pažangą renkama viso vaiko ugdymosi įstaigoje metu. Su vaiku aptariama, kas jam sekėsi, kas buvo sunku, ką jis sužinojo, kaip jautėsi. Po pirmo ir antro pusmečio atliekama surinktos informacijos apie vaiko pasiekimus ir pažangą analizė. Atsižvelgdama į vaiko pasiekimų rezultatus, mokytoja planuoja tolimesnį vaiko ugdymą(si). Vaiko pasiekimai aptariami su tėvais (globėjais) individualių pokalbių metu.

Vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo metodai:

- pokalbis su vaiko tėvais (globėjais), siekiant išsiaiškinti tėvų lūkesčius dėl vaiko ugdymo(si) ir sužinoti nuomonę apie vaiko pasiekimus ir pažangą;
- pokalbis su vaiku, siekiant išsiaiškinti, kaip vaikas gali išsakyti savo mintis, samprotavimus, požiūrius, išgirsti komentarus apie savo ar kito vaiko veiklą;
- stebėjimas – pagrindinis vaiko pažinimo būdas, kurį taiko įstaigos pedagogai;
- vaikų veiklos rezultatų analizė (kūrybos darbų analizė, vaizdo įrašų analizė, vaiko veiklos nuotraukos su aprašais, žodinė kūryba, rašytinės kalbos pavyzdžiai ir kt.).

Vaiko ugdymo(si) pasiekimai dokumentuojami ir kaupiami „Vaiko aplanke“ ir e. dienyne „Mūsų darželis“. Į aplanką dedamas pedagogų ir tėvų vertinimas apie vaiko pasiekimus, pačių vaikų

mintys, pedagogų atliktų stebėjimų apibendrinimai ir išvados, tikslingai atrinkta vaiko pažangą ir pasiekimus rodanti informacija.

Vaikui pereinant iš lopšelio grupės į ikimokyklinę ir iš ikimokyklinės į priešmokyklinio ugdymo grupę, įvertinami jo gebėjimai ir pasiekimai, įgyti per visą ankstyvąjį/ikimokyklinį laikotarpį. Siekiant užtikrinti sklandų perėjimą ir dermę tarp ugdymo programų, apibendrinta informacija apie vaiko pasiekimus perduodama priešmokyklinio ugdymo mokytojui.

VI. NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Jungtinės tautos (1989). Vaiko teisių konvencija. Prieiga per internetą: https://unicef.lt/veikla/vaiko-teisiu-konvencija/
2. Ikimokyklinio ugdymo programos kriterijų aprašas (2005). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005-04-18 įsakymas ISAK-627. Prieiga per internetą: https://www.smm.lt/web/lt/pedagogams/ugdymas/ugdymo_prog
3. Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo programa. (www.smm.lt/ugdymas/docs/2007-02-07-ISAK – 179 pdf.
4. Ankstyvojo ugdymo vadovas. Monkevičienė O. (sud.). – V.: Minklės leidyba, 2001.
5. Raidos psichologija. Žukauskienė R. – V.: Margi raštai, 1998.
6. Artyn vaiko / Egmonto projektas vaikų darželiams. – V.:Polilogas, 1997.
7. Demokratiškos pedagogikos matai / Ch.R.Mathiasen, E.Staerfeldt (sud.).-V.:Ciklonas, 2005
8. E.Staerfeldt, Ch.R.Mathiasen. Pedagogika ir demokratija.-V.:Aidai,1999.
9. Becker-Textor Ingeborg. Kūrybiškumas vaikų darželyje.-V.: Presvika,2001.
10. Grabbet R. Didžioji spalvota žaidimų knyga. – V.: Mūsų knyga, 2000.
11. Didžioji vaikų žaidimų ir darbelių knyga. Bertrun Jeitner-Hartmann (sud.) -V.:Lektūra,2000.
12. Diane trister Dodge, Laura J. Colker, Cate Heroman. Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas.- „Presvika“, 2007.
13. Projektų metodo pagrindai.Gražienė V.– V.:„Gimtasis žodis“, 2009.
14. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. – V., Švietimo aprūpinimo centras, 2006.
15. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos (2015). Prieiga per internetą: https://www.smm.lt/web/lt/pedagogams/ugdymas/ugdymo_prog
16. Stebėjimas ir refleksija vaikystėje . Szarkowicz D. – Thomson Social Science Press, 2011.
17. Gyvenimo įgūdžių ugdymo programa –
18. http://www.smm.lt/uploads/documents/gyvenimo-igudziu-programa
19. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas – V., Švietimo aprūpinimo centras, 2014.
20. Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa –V., Švietimo aprūpinimo centras, 2014.
21. Geros mokyklos koncepcija (2015). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015-12-21 įsakymas Nr. V-1308. Prieiga per internetą: https://www.smm.lt/uploads/documents/Pedagogams/Geros%20mokyklos%20koncepcija.pdf
22. Pramlling Samuelsson, I. (2019.04.12, Vilnius) *Play and Joy of Learning*. Seminaro projekto „Inovacijos vaikų darželyje“ (Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-01-0001) dalyviams medžiaga.
23. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų edukacinių erdvių modernizavimas http://www.projektas-aikstele.lt/
24. Pažangi pedagoginė praktika ir pedagoginės inovacijos Lietuvos vaikų darželiuose(vad. prof. O.Monkevičienė). 2018.
25. Gražienė, V., Jonynienė, V. ir kt (2020) Projektinis ugdymas priešmokykliniame amžiuje. Projektai grupei (Inovacijos vaikų darželyje, projekto Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-01-0001)
26. Monkevičienė, O. (2018). Pedagogams ir tėvams apie penkerių-šešerių metų vaikų raidos ir ugdymo ypatumus. V., ŠMM.

27. Europos Komisija / EACEA / Eurydice (2019). *Pagrindiniai duomenys apie ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą Europoje.* „Eurydice" ataskaita. Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras. Prieiga per internetą: http://publications.europa.eu/resource/cellar/5816a817-b72a-11e9-9d01-01aa75ed71a1.0005.01/DOC_1
28. Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija (2013). Valstybės žinios, 140-7095. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.463390
29. Brėdikytė, M., Brandišauskienė, A., Sujetaitė-Volungevičienė, G. (2015). Vaikų žaidimo paslaptys. Kaunas:Vitae Litera.Prieiga per internetą: http://zaidimolaboratorija.leu.lt/lt/skaitiniai-8.html
30. Naratyvinis žaidimas ir mokymasis. Gairės ikimokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogams, dirbantiems su 3–8 m. vaikais (sud. M. Brėdikytė) (2017). Kaunas: Vitae Litera. Prieiga per internetą: http://zaidimolaboratorija.leu.lt/lt/skaitiniai-8.html
31. Vaikai mokosi pažintis jausmus. „Kimoči" ugdymo programos įgyvendinimas. Prieiga per internetą: https://www.svietimonaujienos.lt/vaikai-mokosi-pazinti-jausmus-kimochi-ugdymo-programos-igyvendinimas/

Suderinta

Kauno miesto savivaldybės administracijos
Švietimo skyriaus vyriausioji specialistė

Audronė Bukmanaitė
2021-05-31

JŪRATĖ TATOLYTĖ
KAUNO VALDORFO DARŽELIO „ŠALTINĖLIS“ PAVADUOTOJA UGDYMUI

DĖL KAUNO LOPŠELIO – DARŽELIO „VAIKYSTĖ“
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMOS VERTINIMO

2021-05-26
Kaunas

Kauno lopšelio – darželio „Vaikystė“ ikimokyklinio ugdymo programa atnaujinta, atsižvelgus į ugdymo turinio pokyčius, pasiektus ugdymo(si) rezultatus, įsivertinus vaikų ir visos bendruomenės poreikius bei lūkesčius.

Bendrosiose nuostatose papildyta informacija apie vietos bendruomenės poreikius, labiau išryškinti įstaigos savitumo bruožai: atskleistas lopšelio-darželio pedagoginio proceso savitumas, išplėtoti partnerystės ryšiai su kitomis institucijomis, ugdant vaikų fizinį aktyvumą, sveikos gyvensenos nuostatas, diegiant inovatyvius metodus (IT taikymas, STEAM veiklos ir kt.). Atsižvelgiant į įstaigos mokytojų įgytas kompetencijas, programoje daug dėmesio skiriama vaikų fizinės ir psichinės sveikatos užtikrinimui, prigimtinių poreikių tenkinimui, bendrųjų gebėjimų ugdymuisi.

Atnaujintas programos ugdymo turinys pateiktas pagal kompetencijas, kurias sudaro visos ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų sritys. Programos ugdymo turinys papildytas naujomis veiklomis, metodais, priemonėmis, paryškintas ugdymo aplinkos vaidmuo. Aiškiai apibrėžti ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai, orientuojantis į esminių gebėjimų, žinių ir supratimo visuminį ugdymąsi. Ugdymo pasiekimų ir jų vertinimo dalyje atnaujinta vaikų pasiekimų vertinimo tvarka, vertinimo informacijos panaudojimas, pasiekimų vertinimas pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą (2014).

Atnaujinta programa yra integrali ir atitinka Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo (2011) reikalavimus. Rekomenduoju Kauno lopšelio – darželio „Vaikystė“ ikimokyklinio ugdymo programai pritarti.

Jūratė Tatolytė